

توازن عملی

www.ketab.ir

مرکز تحقیقاتی جوادالائمه علیه السلام

تالیف: مهدی احدی

سرشناسه: احدی، مهدی، ۱۳۴۱-

عنوان و نام پدیدآور: توازن عملی / تألیف مهدی احدی؛ [برای] مرکز تحقیقاتی جوادالائمه علیه السلام.
مشخصات نشر: قم: سیدجمال‌الدین اسدآبادی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۲۱۰ ص.

شابک: ۴۰۰۰۰ ریال ۴-۵۳-۵۶۶۰-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲-۳.

موضوع: اسلام و بهداشت روانی

شناسه افزوده: مرکز تحقیقاتی جوادالائمه (ع)

رده بندی کنگره: BP ۱۳۹۱۶۵/۲۳۲ ۸ت۱۳۸الف /

رده بندی دیویی: ۴۸۵/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۸۸۵۹۹

نام کتاب: توازن عملی

مؤلف: مهدی احدی

ناشر: سید جمال الدین اسدآبادی

سال کتاب: ۲۰۰۰

قطع/صفحه: رقعی / ۲۰۴ ص

چاپ: یاران

نوبت چاپ: نخست

تاریخ چاپ: تابستان ۱۳۹۱

بها: ۴۰۰۰ تومان

شابک: ۴-۵۳-۵۶۶۰-۹۶۴-۹۷۸

کلیه حقوق این اثر متعلق به مرکز تحقیقاتی آموزشی جوادالائمه علیهم السلام می باشد.

مرکز پخش: قم، خیابان ارم کوچه ۱۶ پ ۲۸

تلفن: ۴-۷۸۳۷۱۶۳-۲۵۱

سایت: WWW.Emamjavad.com

فهرست

پیشگفتار	۱۳
گفتار اول	۱۷
مقدمه	۱۷
تعریف توازن	۱۸
دیدگاه غزالی درباره توازن در وجود انسان	۱۸
مقیاسهای خلقت در غالب چند مثال	۱۹
عقل لاهوتی از دیدگاه علامه طباطبائی (ره)	۲۲
وجود مقیاسی انسان از نظر فلاسفه	۲۵
مقیاسهای زمین و مرتبت حضرت علی علیه السلام	۲۶
گفتار دوم	۲۹
شبهه‌زدایی در توازن عملی	۲۹
توازن اخلاق و رشد استعدادهای طبیعی	۲۹
چند نکته	۳۱
نکته اول: اقسام استعدادها	۳۱
حیات مطلق از نظر قرآن کریم	۳۲
نکته دوم: رشد صحیح استعدادهای طبیعی	۳۴
اقسام آرامش	۳۷
الف) آرامش اعتقادی	۳۷
ب) آرامش طبیعی	۳۸
ج) آرامش روانی	۳۹
آرامش روانی از دیدگاه علامه طباطبائی (ره)	۴۰

- ۴۱..... موانع آرامش روح
- ۴۲..... علت آرامش روح در کودکان
- ۴۳..... رشد صحیح در سایه تقوای الهی
- ۴۴..... رشد استعدادها و اخلاق با محبت به اهل بیت علیهم السلام
- ۴۶..... لقای پروردگار در گرو عمل صالح
- ۴۹..... گفتار سوم
- ۴۹..... توازن شرور نفسانی و درمانگری
- ۵۱..... مطلب اول: اقسام شرور
- ۵۱..... قسم اول: شرور طبیعی
- ۵۱..... قسم دوم: شرور نفسانی یا اخلاقی
- ۵۲..... نقطة اشتراك شرور نفسانی با طبیعی
- ۵۴..... بلایای طبیعی نتیجه فساد اخلاقی
- ۵۵..... مطلب دوم: تفاوت بین شرور
- ۵۶..... شرور نفسانی در قرآن کریم
- ۵۷..... مطلب سوم: اهمیت شرور از نظر اسلام
- ۵۸..... نتیجه عدم توجه به شرور نفسانی
- ۶۰..... کنترل آفات نفسانی
- ۶۳..... مطلب چهارم: درمان اقسام شرور
- ۶۳..... جوان گناهکار و پیام خداوند
- ۷۱..... گفتار چهارم
- ۷۱..... مقدمه
- ۷۱..... گناه، مانعی برای معنویات

- ۷۳..... تبیین حقپرستی و هواپرستی
- ۷۴..... دیدگاه اسلام درباره مانعیت هوا و هوس
- ۷۵..... تطبیق دین خدا با نظام هستی و انسان
- ۷۹..... نکبت بودن گناه
- ۸۱..... تأثیر گناه در تکوین
- ۸۳..... گناه، مانع فرهنگسازی
- ۸۴..... تساوی حقپرستی با روشنیینی
- ۸۶..... آثار تقوا و پرهیز از گناه
- ۹۰..... مصداق روشنیینی در قرآن
- ۹۱..... تقوا عامل روشنیینی انسان
- ۹۳..... گفتار پنجم
- ۹۳..... توازن بین عشق و عفت
- ۹۵..... مطلب اول: فرق بین عشق و شهوت
- ۹۶..... حالات مجازی یا حقیقی عاشقان
- ۱۰۰..... لباس تقوا پوششی برای شهوت
- ۱۰۲..... مراقبت از لباس تقوا در برابر شیطان
- ۱۰۴..... عدم تسلط شیطان بر مؤمنین
- ۱۰۵..... سفارش شیطان به حضرت نوح علیه السلام
- ۱۰۷..... عشق به خدا برابر با شراب طهور
- ۱۰۹..... حسرت در قیامت به خاطر گمراهی در دنیا
- ۱۱۰..... شهوت، مانع آرامش
- ۱۱۲..... ازدواج، راه نجات از شهوت
- ۱۱۴..... اثرات عدم تمییز بین عشق و شهوت

مطلب دوم: عفت چیست؟ ۱۱۷

عفت در داستان یوسف علیه السلام ۱۱۸

گفتار ششم ۱۱۹

لزوم برابری عفت با عشق ۱۱۹

اقرار زلیخا به عفت یوسف ۱۲۰

ملاکت انسان در بیعتی ۱۲۰

ابرار توازن عشق و عفت ۱۲۳

بحث اول رابطه عشق و ایمان ۱۲۳

موازنه ایمان و عفت در حدیث امام صادق علیه السلام ۱۲۴

ایمان و عشق حقیقی ۱۲۵

عقل واقعی در کلام امام حسین علیه السلام ۱۳۰

عاشق واقعی از دیدگاه مرحوم «ملکی تبریزی» ۱۳۱

نیاز امروز بشر به آموزش معنویت ۱۳۲

عدم پیروی از جاهلیت در بزرگداشتها ۱۳۳

گفتار هفتم ۱۳۶

مقدمه ۱۳۶

بحث دوم: رابطه ایجابی عشق و عفت ۱۳۶

دیدگاه اسلام درباره رابطه عشق و عفت ۱۳۷

۱. خودآگاهی عارفانه یا عرفان الهی ۱۳۸

۲. خودآگاهی مؤمنانه ۱۴۱

بیعتی در آخرالزمان ۱۴۳

..... ۱۴۴

۱۴۵.....	عفت «میرداماد»
۱۴۶.....	۳. تقوا
۱۴۸.....	خصایص متقین از زبان قرآن
۱۴۹.....	خصایص متقین از زبان روایت
۱۴۹.....	تقوا و حضرت علی علیه السلام
۱۵۰.....	تقوا از دیدگاه شهید مطهری
۱۵۲.....	گفتار هشتم
۱۵۲.....	توازن گرایشهای موزون و ناموزون
۱۵۲.....	مقدمه
۱۵۳.....	وابستگی در گرایشهای ناموزون
۱۵۴.....	اقسام گرایشهای موزون و ناموزون
۱۵۵.....	۱. پاکسازی فکری
۱۵۵.....	دیدگاه اسلام درباره پاکسازی فکری
۱۵۷.....	پاکسازی فکری در ورزش
۱۵۹.....	۲. آگاهیهای انسانی
۱۶۰.....	شرافت انسانی در گرو آگاهی
۱۶۲.....	زندگی جاوید با مرگ پیروزمندانه
۱۶۳.....	احترام اسلام به شرافت بانوان
۱۶۶.....	شناخت چهره واقعی علی علیه السلام
۱۶۸.....	گفتار نهم
۱۶۸.....	توازن بین تعلم انسانی و تعلم ربّانی
۱۶۸.....	مقدمه

۶۹	تعریف تعلم انسانی
۷۰	تعریف تعلم ربّانی
۷۰	ریاضت نفسانی لازمة تعلم ربّانی
۷۱	نزول رحمت الهی نتیجة ریاضت نفسانی
۷۳	کیفیت «ارسال» و «امساک» رحمت الهی
۷۵	تقوا، راه گریز از شبهات
۷۶	تقوا و نجات از مشکلات
۷۹	تقوا و تلاش در زندگی لازمة طلب روزی
۸۰	تقوا و شناخت حق و باطل
۸۲	کیفیت تعلم ربّانی در حق بندگان
۸۴	نعمات الهی برای بندگان
۸۵	شوق الهی برای تقرب بندگان
۸۵	۱. قرب الله تعالی من العبد
۸۶	۲. قرب العبد من الله
۸۸	کسب نور معرفت در تعلم ربّانی
۹۰	گفتار دهم
۹۰	توازن بین ندهای تشریعی و درونی
۹۰	۱- وجدان اخلاقی فطری
۹۰	۲- وجدان اخلاقی تربیتی
۹۱	آیه اول: بیداری وجدان در نفس انسان
۹۴	آیه دوم: بیداری وجدان بتپرستان
۹۶	آیه سوم: بیداری وجدان زلیخا

- ۱۹۸..... نمونه‌هایی از بیداری وجدان در تاریخ
- ۱۹۹..... امکان سرکوب وجدان اخلاقی
- ۲۰۲..... عدم وجدان برابر با چهارپایان
- ۲۰۴..... چرا همچون چهار پایان؟!
- ۲۰۶..... ویژگی ندهای درونی انسان
- ۲۰۷..... امام حسین علیه السلام و ندای درونی
- ۲۱۰..... منابع و مآخذ

پیشگفتار

توازن در اعمال، مقیاس الهی است که در جای جای فقه اهل بیت علیهم السلام آمده است. از قبیل: «لیس منا من ترک دنیاہ لآخرتہ، أو آخرتہ لدیناہ»^۱

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: از ما نیست کسی که دنیای خویش را بخاطر کسب تعالی آخرتی رها کند یا آخرتش را برای رسیدن به بالاترین رفاه اقتصادی ترک کند.^۲

مستفاد از این حدیث، توازن بین دنیا و آخرت یا دین و دنیا است. و لذا علی علیه السلام در باغ یک یهودی کار می‌کرد، درختهای باغ را آبیاری می‌کرد و از او اجرت می‌گرفت.^۳ امام علی علیه السلام در توکل بر خدا و ارتباط درونی اش با خدا و بیزاری از دنیا بالاترین مقام و برترین اشخاص بجز پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم است، در رفتار اجتماعی و

۱. الفقیه، ج ۳ ص ۱۵۶ الحدیث ۳۵۶۸
 ۲. شرح نهج البلاغه، ج ۱ ص ۲۲، بحار الانوار، ج ۴۱ ص ۱۴۴

اداره زندگی اش از روند قانونی اش گریزان نیست بلکه به نیکوترین وجه، دنبال می کند.

آری استعدادهای افراد متفاوت است برخی در اشتغال به تجارت با هوش اقتصادی که دارند می توانند بالاترین خدمت را به جامعه اسلامی بکنند، بر آنها لازم است که دنبال تجارت بروند، و توازن عملی اینان کاملاً شخصی است. توازن عملی آنها عبارت است از صله، صدقه (چه واجب و چه مستحب)، انواع وجوه بریه را در زندگی اقتصادی اش حاکم کنند. اما برخی از چهره ها، می توانند با اشتغال و تحصیل علم به مرتبه عالیہ برسند بطوری که فنون علم را احیاء کنند، و علم و دین را در اذهان مردم شهرنش یا سایر بلاد آنچنان زیبا کند که گرایش جامعه به سوی اسلام افزایش پیدا کند بر آنان واجب است درس بخوانند و توازن عملی آنها این است که وظائف رسالت و تبلیغ را انجام دهند. کشور اسلامی را از تهاجم فرهنگی نجات دهند. و شبهات مسموم دشمن را پاسخ دهند.

حال قشر سوم وجود دارد که هم می تواند به تحصیل علم پردازد

عادی از وظائف اصلی رسالت و تبلیغ باز نمی مانند، و از مرز معنویت خارج نمی شوند. چنانکه خداوند به حضرت داود وحی فرستاد که صنعت ذره سازی را راه اندازی کند. و از در آمدش ارتزاق کند و از بیت المال استفاده نکند، حضرت داود، هم کار می کرد و هم وظائف نبوت و رسالت را انجام می داد.^۱

بر این دسته لازم است که توازن بین علم و کسب را مراعات کنند.

بحث توازن، رفته رفته در اخلاق و روانشناسی وارد شد بطوری که در بخش های مختلف این کتاب می خوانید که اسلام در ارائه موضوعات روانکاوی مقیاس اصلی اش را توازن عملی قرار داد نه عشق را افراطی کرد و نه او را فردی جامد و بی روح می سازد.

بنظرم برای هر دبیرستانی اعم از دختر و پسر لازم است که قبل از ورود به دانشگاه توازن عملی را یاد بگیرند تا در برابر امواج شبهات و ناتوی فرهنگی مجاهدت کنند. و از اسلام ناب توحیدی دست نکشند. ما این کتاب ناچیز را به عرصه علم و تحصیل، افاده

و استفاده هدیه می کنیم تا دیگران از ذوق سرشارشان دریغ نکنند،
و بحث های این کتاب را توسعه دهند و ما را در نشر روانشناسی
اسلامی و اخلاق اسلامی یاری دهند.

قم المقدسه مهدی احدی

۹۱/۳/۱۸